

ма стоки и съ други позорни наказания. Техническите усъвършенствувания станали невъзможни, защото изобретателността се считала за углавно престъпление. При такива условия, всичкото развитие на манифактурната промишленостъ приело изкуствено и чисто аристократическо направление. При Колбера, съ фабрикацията на свиленитъ ткания се занимавали 60,400 работника, а съ правение на плътенки—17,300 человекъ. И тъй на 100 работника, които приготвявали необходимитъ предмѣти дохождатъ по много отъ 20 человекъ, които удовлетворявали нуждата на роскошността. Сто години послѣ Колбера, ний срѣщаме фактъ много по любопитенъ: оказва се, че фабрикацията на сапунътъ донасала до 18 милиона приходъ въ годината, а производството на пудрата донасало до 24 милиона. Както видиме изъ тѣзи цифри, французския пролетарь никога въ животътъ си не виждалъ въ ржцетъ си късче сапунъ, и по този единъ фактъ ще може да си съставиме понятие, за общата височина естетическото му развитие. Обстоятелствата го принуждавали да бжде мръсенъ циникъ, и този мръсенъ цинизмъ въ времето си се показалъ на всичкото французско общество и на цѣла феодална Европа. Ако би французския пролетарь се умивалъ, както се слѣдва на единъ порядъченъ человекъ, то навърно не би имало нито террорътъ въ 1793 година, нито завоевателнитъ играчки на Наполеонъ Великий.

Това може би ще се покаже порядокъ и неумѣстна играчка, но само по внимателно трѣб-